

İlkokullarda Görev Yapan İngilizce Öğretmenlerinin Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öz Değerlendirmeleri¹

Hasret GÜVEN², Ruken AKAR VURAL³

ÖZET

Hızla değişen teknolojinin sonucunda, hayatın birçok alanında olduğu gibi eğitimde de önemli değişiklikler meydana gelmiş ve günümüzde kara tahtaların yerini teknolojik donanımlı akıllı tahtalar almıştır. Akıllı tahta, eğitimin her kademesinde ve branşında olduğu gibi yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde de yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Özellikle, küçük yaş grubu öğrencilerinin bulunduğu ilkokullarda akıllı tahta kullanımı önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmanın amacı, ilkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini nasıl değerlendirdiğini incelemektir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen veriler görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Aydın Efeler ilçesinde ilkokullarda göreve yapmakta olan, 14 İngilizce öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubundan elde edilen veriler, ilkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini genel anlamda yeterli gördüğünü ve akıllı tahtayı etkin kullandıklarını düşündüklerini göstermektedir. Bu durum akıllı tahta uygulamasının eğitimde atılmış iyi bir adım olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ve bunun bugüne dek yeterince sağlanamamış olması da dikkat çeken diğer bir sonuç olarak ön plana çıkmaktadır. Öğretmenlere gerekli hizmet içi eğitimlerin ihtiyaç duyulan sıklıkta verilmesi, okullardaki mevcut teknik sorunların giderilmesi ve ders materyallerinin akıllı tahta ile uyumlu hale getirilmesi, akıllı tahta kullanımının etkili ve amacına uygun bir şekilde olması yönünde sunulabilecek öneriler arasındadır.

Anahtar Sözcükler: Akıllı Tahta, Fatih Projesi, Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi

Self-Evaluation of English Teachers Working at Primary School Regarding the Use of Smartboard

ABSTRACT

Thanks to the rapid change in technology, numerous changes, as well as in different parts of life, have occurred in education, and today, blackboards have been replaced by technologically equipped smart boards. Smart board is widely used in teaching English as a foreign language as it is at every level and branch of education. Especially, smart board use has an important place in primary education with young learners. The purpose of this research is to examine how English teachers working at primary school evaluate themselves, regarding the use of smart board. The study was conducted with the case study technique, which is one of the qualitative research patterns. Research data were collected by using interview technique. The study group consisted of 14 English teachers working at different primary schools in Aydın. Data from the study group have revealed that English teachers working at primary schools consider themselves as efficient with regard to the use of smart board in general sense, and think that they use it efficiently in classes. This suggests that the implementation of smart board is a good step in education. Another outstanding and noteworthy result of the research is that the teachers need in-service training, which has not been provided sufficiently up to date. The provision of necessary in-service trainings to the teachers, the elimination of the existing technical problems in the schools and the adaptation of the course materials with the smart board are among the suggestions that can be presented in the way that the smart board usage is effective and suitable for the purpose.

Key Words: Smart Board, FATİH Project, Teaching English as a Foreign Language

¹ Bu çalışma, 13-15 Ekim 2016 tarihlerinde Rize, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde düzenlenen VI. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi, "Eğitimde Kalite Güvencesi: Politikalar & Yaklaşımlar" adlı kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim ABD.

³ Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim ABD.

1. Giriş

Okulda öğrenme sürecinde kaynak denince ilk akla gelenler, öğretmen, ders kitabı ve tahtadır. Bu üç kaynak, bilginin öğrenciye aktarılmasının temel yollarıdır. Hızla değişen teknoloji ile birlikte bu kaynaklar da büyük değişimlere uğramıştır. Bunlardan en göze çarpanı kara tahtaların yerini alan akıllı tahtalardır. Etkileşimli tahta, dijital tahta, elektronik tahta ve interaktif tahta da denilebilen ve eğitim sistemimizde atılan önemli adımlarla birlikte çok önemli bir yer edinen akıllı tahtalar, son yıllarda eğitim kurumlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Akıllı tahta ile kara tahtada yapılabilecek her türlü işlemin ek olarak, bilgisayar üzerinde fare ile gerçekleştirilen işlemleri de dokunmatik ekran üzerinden gerçekleştirmek mümkündür. (Ashfield & Wood, 2008). Akıllı tahtaların öğretim amacıyla kullanılması ancak bunu destekleyen yazılımlarla mümkün olabilmektedir. Bu nedenle, akıllı tahtalar, teknolojiye ve derslere uygun tasarlanmış yazılımlar içeren, sorun çözme ve oyun yazılımları gibi türler bulunduran özellikleri barındıran nitelikte olmalıdır ki öğrenme-öğretme süreçlerine daha fazla katkıda bulunabilsin (Saruhan, 2015).

Yurt dışında ilk olarak 1991 yılında, akıllı tahta (Smart Board) dünyadaki ilk interaktif yazı tahtası olarak piyasada yerini almıştır. Dünya genelinde, eğitim kurumlarını da kapsayan birçok kurum da iki milyondan fazla Smart Board interaktif yazı tahtası kullanılmaktadır. Şu anda dünyada 175’den fazla ülkede, öğrencilerin eğitiminde Smart ürünleri kullanılmaktadır (Saruhan, 2015). Literatürde yer alan çalışmalara bakıldığında, akıllı tahtaların faydaları arasında; görselliği sağlaması, kaliteli öğrenim sağlaması, dersleri eğleneli hale getirmesi, sınıf ve okulun başarı düzeyini arttırmada rol oynaması, öğrencilerin bilişim becerilerini geliştirmesi, ders içindeki iletişim ve katılımı artırması ve öğrenme zamanından tasarruf sağlaması gibi özellikler bulunmaktadır (Yıldız ve Tüfekçi, 2012: 384-385).

Yapılan araştırmalara göre, akıllı tahtaların amacına uygun olarak kullanıldığında, sınıfta öğrencilerin öğrenmelerine ve motivasyonlarına olumlu katkılar sağladığı, öğretmenlerin derslerini daha etkili işlemelerine ve sınıfta işbirliği içinde aktif bir öğrenme ortamı sağladığı görülmektedir (Türel, 2012). Akıllı tahtaların eğitim öğretimde ne kadar iyi olduğu, onun kullanılma sıklığına ve ne derece etkin kullanıldığına bağlıdır. Öğretmen akıllı tahtayı kullanım sıklığı ve faydası doğru orantılıdır. Aynı şekilde, akıllı tahtaların ne kadar faydalı olduğu onun kullanıcısının niteliklerine bağlıdır. Öğretmen teknolojik gelişmeleri takip etmiyorsa, akıllı tahta kullanımını bilmiyorsa ya da akıllı tahtaya karşı olumsuz görüşleri varsa akıllı tahtadan sınıf ortamında faydalanması mümkün olmayacaktır. Kennewell ve Morgan’a (2003) göre akıllı tahtanın etkin bir şekilde kullanımının sağlanması için öğretmenin, teknoloji kullanımına ilişkin kendisine güvenmesi, akıllı tahtanın özelliklerini ve kullanımını çok iyi bilmesi, hangi öğretim yöntem ve tekniğinin akıllı tahta ile uygulanacağını çok iyi bilmesi, öğrencilerin bireysel özelliklerine uygun öğretim etkinlikleri planlaması, interaktif öğrenmenin mantığını ve temel ilkelerini iyi kavramış olması gerekmektedir.

Akıllı tahtanın öğretime sağladığı katkılara dayanarak, başta İngiltere olmak üzere, Avustralya, İtalya, Meksika gibi birçok ülke, tüm sınıfların bu teknoloji ile donatılması amacıyla çeşitli projeler geliştirmekte ve ciddi yatırımlar yapmaktadır. İtalya Eğitim Bakanlığı, 2010 yılında başlattığı “Dijital Okul” (www.digiscuola.it) projesi ile üç yıl içerisinde ülke çapında akıllı tahta sayısını arttırmak ve özellikle öğretmenlere kapsamlı bir eğitim vererek etkin kullanımını sağlamak için uğraş vermektedir (Türel, 2010). Ülkemizde, bu yoldan hareketle, yine 2010 yılı sonlarında tanıtılan “Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH)” projesi kapsamında sınıflardaki bilişim teknolojilerini arttırmak ve bu teknolojilerden azami ölçüde yararlanabilmek için öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır (MEB, 2016). Öğretmenlerin sınıflarında etkin BİT

(bilgi ve iletişim teknolojileri) kullanımını sağlamak ve desteklemek amacıyla hizmet içi eğitimler verilmektedir. Bu hizmet içi eğitimlerin içeriklerine bakıldığında temelde, bilgisayar ile ilgili temel kavramlar, kelime işlemciler, internet kullanımı, e-posta, EBA ve akıllı tahta eğitimi konularını kapsadığı görülmektedir. FATİH Projesi kapsamında, ilkokullar öncelikli olmak üzere okullara akıllı tahta dağıtımına başlanmış ve buna yönelik seminer ve eğitimler vermeye devam edilmektedir.

İlkokul öğrencileri, soyut konuları kavramakta çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Akıllı tahtalar yardımıyla oluşturulan sanal fakat somut materyaller yardımıyla, öğrenciler bu konuları görselleştirebileceği için bu sayede bu tarz karışık ve soyut konuları daha rahat bir şekilde anlayabilmektedirler (Kent, 2004).

1.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi ve Akıllı Tahta

Sınıf ortamında en etkili şekilde yabancı dil öğrenme ortamının konuşma becerileri aktiviteleri ile sağlandığı bilinmektedir. Akıllı tahtanın uzaktan kumanda edilebilme özelliği sayesinde öğretmen eski araçlarda olduğu gibi tahtanın yanına gitmek zorunda kalmayacak, bu da sınıftaki sohbet ve diyalog ortamını bozmadan dersin akıcılığına katkıda bulunacaktır. Bu sayede, öğretmen teknolojiyi kontrol etmek yerine öğrenme sürecine odaklanacağı için öğrenim sürecinin kalitesi de artacaktır. Akıllı tahta kullanımı üç temel yolla yabancı dil öğretme sürecini desteklemektedir: öğrencilerle etkileşim ve konuşmayı destekleyen aktiviteler, yeni kültürel ve dilsel unsurların sunumuna yardımcı olan aktiviteler ve öğretmenin organizasyon becerilerini geliştirmesini destekleyen aktiviteler (Gérard & Widener, 1999). Pennington'ın Bilgisayar Destekli Dil Öğreniminin Gücü (The Power of CALL) adlı kitabında belirttiğine göre (1996; Akt. Adıgüzel vd., 2011, s. 466), bilgisayarın tek başına kullanımı kişilerin anti-sosyal olmasına sebep olmaktadır. Dil öğreniminde sınıf içindeki etkileşim çok önemlidir, bu nedenle, bir konunun akıllı tahta yardımıyla herkesin görebileceği tek kaynaktan aktararak ele alınması, üzerinde tartışarak etkileşim oluşmasını sağlamaktadır. Akıllı tahta kullanımı, İngilizce öğrenen öğrencilere görerek, duyarak ve etkileşim ile dil eğitimi almalarını sağlar ve öğrenme süreci daha anlamlı olacağı için öğrencilerin derse katılımı için daha çok motive eder. Akıllı tahta yabancı dil öğretme sürecini aşağıdaki üç yolla destekler (Al Saleem, 2012).

- Sınıfta etkileşimi ve konuşmayı destekler.
- Yeni kültürel ve dilsel öğelerin sunumuna yardımcı olur.
- Konuşma becerilerinin gelişimini destekler.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, ilkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini nasıl değerlendirdiğini incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

İlkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenleri;

1. Eğitim teknolojilerindeki gelişmeleri ne derece takip etmektedirler?
2. Akıllı tahta kullanımını nasıl öğrenmişlerdir?
3. Öğrenme-Öğretme sürecinde akıllı tahta kullanımını nasıl gerçekleştirmektedirler?
 - 3.1 Akıllı tahta kullanımına hazırlanma/planlama süreci nasıldır?

- 3.2 Akıllı tahtayı dersin hangi aşamalarında ve nasıl kullanmaktadırlar?
- 3.3 Akıllı tahtayı derslerde ne sıklıkta kullanmaktadırlar?
- 3.4 Akıllı tahtanın hangi özelliklerinden faydalanmaktadırlar?
4. Akıllı tahtanın bir öğretim aracı olarak kullanımını nasıl değerlendirmektedirler?
 - 4.1 Akıllı tahta kullanımı ile ilgili karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
 - 4.2 Daha önceki öğretim süreciyle kıyasladıklarında akıllı tahtanın şimdiki ders işleyişine etkisi hakkındaki düşünceleri nelerdir?
 - 4.3 Öğrenci davranışlarını nasıl değerlendirmektedirler?
 - 4.4 Akıllı tahta kullanımına ilişkin önerileri nelerdir?
5. Akıllı tahta kullanımına ilişkin olarak kendilerini nasıl değerlendirmektedirler?
6. İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanma düzeyi ile çalıştıkları okulların düzeyleri (alt-orta-üst) arasında ilişki var mıdır?

3. Yöntem

Bu başlık altında araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve çözümlenmesi konuları ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımında kendilerini nasıl değerlendirdiğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Araştırma nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Aynı zamanda tek bir şehirdeki belli bir öğretmen grubuyla ilgili tek bir durumu derinlemesine incelemeye çalışan durum çalışması olarak da nitelendirilebilir. Yin'in (1984: 23) ifadesine göre durum çalışması; güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların açık bir şekilde belli olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının kullanıldığı deneysel bir araştırma yöntemidir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Aydın ili Efeler ilçesinde, okulların buldukları bölge ve sosyo ekonomik düzeyleri göz önünde bulundurularak seçilmiş, alt, orta ve üst düzey statüdeki ilkokullarda görev yapmakta olan 6'sı erkek, 8'i kadın olmak üzere toplam 14 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde gönüllülük esas alınmıştır. Görüşme yapılan öğretmenlerin belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir ve maksimum çeşitlilik örnekleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Maksimum örneklemede amaç, göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme ise nitel araştırmalarda sıkça kullanılan, erişilmesi kolay bireylerin seçildiği ve araştırmaya hız ve pratiklik kazandıran bir örneklem çeşididir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Çalışma grubunun özelliklerine ilişkin veriler Çizelge 1' de yer almaktadır.

Çizelge 1. Çalışma Grubunun Özellikleri

Kod	Cinsiyet	Hizmet Yılı	Eğitim Düzeyi	Okul Düzeyi (sosyo-ekonomik)
K9	K	16	Lisans	Üst
K10	E	18	Lisans	Üst
K11	K	15	Lisans	Üst
K12	E	17	Lisans	Üst
K2	K	13	Lisans	Orta
K3	K	16	Lisans	Orta
K4	E	16	Lisans	Orta
K13	K	32	Lisans	Orta
K14	E	25	Lisans	Orta
K1	E	12	Lisans	Alt
K5	K	11	Lisans	Alt
K6	K	16	Doktora	Alt
K7	E	16	Lisans	Alt
K8	K	16	Lisans	Alt

Yukarıdaki çizelgede görüldüğü gibi, 4'ü üst düzey, 5'i orta düzey, 5'i alt düzeyden olmak üzere, toplam 14 öğretmen ile görüşülmüştür. Katılımcılardan birisi doktora derecesine sahip olup diğer 13 katılımcı lisans mezunudur. Katılımcıların hizmet süresi 11 ile 32 yıl arasında değişmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmaya ilişkin veriler araştırmacılar tarafından geliştirilmiş, açık uçlu sorulardan oluşan, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Görüşme soruları daha öne yapılmış çalışmalardan faydalanılarak ve bir uzmanın görüşüne başvurularak oluşturulmuştur. Görüşme soruları, son biçimini alt düzey bir ilkokulda görev yapan bir İngilizce öğretmeni ile yapılan pilot görüşme sonucu almıştır. Görüşme formu, toplam 5 temel sorudan ve 15 adet sonda sorusundan oluşmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanması amacıyla öğretmen adaylarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Görüşmeler 12-19 dakika arasında değişen süreler arasında gerçekleşmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, toplam 35 sayfalık ham veriye ulaşılmıştır.

Araştırmada, görüşmelerden elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. İlk olarak, elde edilen ham veriler satır satır okuma tekniğiyle okunarak açık kodlama yapıldıktan sonra, ikinci aşamada alanyazın doğrultusunda tipolojik analiz yapılmıştır. İki aşamalı kodlama sürecinde hem tümevarımsal hem tümdengelimsel bir yaklaşım izlenmiştir. Analiz sırasında her bir alt amaçla ilişkili olarak görüşme soruları birer tema/boyut şeklinde oluşturulmuş ve bu tema ve kodlamalar doğrultusunda bulgular, katılımcılardan birebir alıntı yapılarak, yorum yapılmaksızın raporlaştırılmıştır. Çalışmada oluşturulan tema ve kod listesi Çizelge-2'de görülmektedir. Araştırmanın iç ve dış güvenilirliğinin sağlanmasına ilişkin alanyazında yer alan öneriler doğrultusunda belli işlemler uygulanmıştır. Bulgular bölümünde, katılımcıların cevaplarından birebir alıntı yapılmasında amaç, iç güvenilirliğin sağlanmasıdır. Böylelikle, Le Compte ve Goetz'in (1982; Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2013: 296) önerdiği gibi, elde edilen veriler herhangi bir yorum

katmadan okuyucuya sunulmuş ve yorum daha sonraya bırakılmıştır. Görüşme yönteminde dış güvenirliliğin sağlanmasına ilişkin, görüşmeden sonra elde edilen kayıtların çözümlenmesinde ortaya çıkabilecek yanlışların azaltılması için çözümleme tutarlılığına bakılması gerekmektedir. Bu amaçla, rastgele seçilen bir görüşme formu başka bir uzman tarafından da kodlanmış ve Miles ve Huberman'ın formülü (Güvenirlilik= görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı X 100) kullanılarak kodlar arasındaki uyum test edilmiştir (Miles & Huberman, 1994, s. 64). Bu çalışmalar sonucunda iki kodlayıcı arasındaki uyuma katsayısı, görüşme formu için .89 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a göre .80'lik uyum yüzdesi kabul edilebilir orandır. Buna göre, elde edilen bu sonuç güvenilir kabul edilmiştir. Araştırmanın iç geçerliğinin sağlanması için, yine alanyazında yer alan öneriler doğrultusunda (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 290-293), üç ayrı sosyo ekonomik düzeyde görev yapan öğretmenlerle görüşme yapılmış, analizler belli bir standarta dayalı yapılmış; ortaya çıkan kavramların anlamlı bir bütün oluşturduğu katılımcıların fikri alınarak ve sonuçların tutarlılığı farklı statüdeki okulların kendi içinde ve birbirleriyle kıyaslanarak sağlanmıştır. Sonuç olarak, bulgulardan yola çıkılarak yapılan genellemeler elde edilen verilerle tutarlılık sağlamıştır. Dış geçerliliğin sağlanmasına ilişkin ise, alt, orta ve üst düzey okullarda çalışan on beş öğretmen seçilerek, araştırma örnekleminin genelleme yapmaya olanak verecek ölçüde çeşitlendirilmesi ve araştırmanın olası genellemelere olanak verilecek şekilde yapılması sağlanmıştır.

Çizelge 2. Tema ve Kod Listesi

Tema	Kodlar
Eğitim teknolojilerindeki gelişmeleri takip etme	Takip ediyor Takip etmiyor Web siteleri EBA Forumlar
Akıllı tahta kullanımını öğrenme/ hizmet içi eğitim alma durumu	Hizmet içi eğitim almış Hizmet içi eğitim almamış Hizmet içi eğitim gerekliliği
Akıllı tahta kullanımına hazırlanma	İnternet USB ile dosya yükleme Slaytlar hazırlama Morpa Okulistik Youtube Eğitimhane Worksheet Şarkı İngilizcecin Eltworkshop EBA Ders kitabı PDF dosyası

Tema	Kodlar
Akıllı tahtanın dersin hangi aşamalarında ve nasıl kullanıldığı	Konu anlatımı/sunum Pratik yapma Üretim aşaması Test soruları Kelime eşleştirme Boşluk doldurma İnteraktif aktiviteler Dinleme etkinlikleri (telaffuz çalışması) Görseller/video izleme Flaş kartlar Slaytlar Kazanım testleri
Akıllı tahta kullanım sıklığı	Her ders İki dersten birisinde Nadiren Üç haftada bir
Akıllı tahtanın kullanılan özellikleri	İnternete bağlanma Slayt gösterisi sunma Görseller Ses dosyası Yazı yazma Çıktı alıp dağıtma Videolar/çizgi film
Akıllı tahta kullanımı ile ilgili karşılaşılan sorunlar	İnternet bağlantısı sorunu İnternet bağlantısı var İnternet bağlantısı yok İnternet bağlantısı kısmen var Dokunmatik sorunu Kilitlenme Donma Desteklenmeyen programlar Yazılım sorunları Teknik destek alıyor Teknik destek almıyor Teknik destek alıyor ama yetersiz
Akıllı tahtanın şimdiki ders işlenişine etkisi	Olumlu Çok faydalı İş kolaylaştırıcı Motive edici İlgi çekici Çok iyi bir proje Süre yetersizliğinden dolayı sınırlı etki Zaman kazandırıcı Daha eğlenceli dersler
Akıllı tahta kullanımına ilişkin öğrenci davranışları ve tepkileri	Memnunlar Motivasyonu artırıyor İlgilerini çekiyor İlgilerini çekmiyor Katılım çok fazla Sıkılıyorlar Eğleniyorlar

Tema	Kodlar
Akıllı tahta kullanımına ilişkin öneriler	Ders kitaplarının tahta ile uyumlu olması Ders saati arttırılması Her sınıfta internet bağlantısı sağlanması Kesintisiz internet erişimi sağlanması Düzenli hizmet içi eğitim ihtiyacı
Akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmenlerin kendilerini değerlendirmesi	Yeterli Yetersiz Eksiklikler var Hizmet içi eğitim ihtiyacı

4. Bulgular

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, araştırma amaçları doğrultusunda alt başlıklar altında aşağıda sırasıyla yer verilmiştir. Katılımcıların konuşmaları K1, K2, K3, K4, K5...K14 kodlaması şeklinde simgelenmiştir.

4.1. Eğitim Teknolojilerindeki Gelişmeleri Takip Etme

Görüşmeye katılan öğretmenlerin hepsi eğitim teknolojilerindeki gelişmeleri takip ettiklerini belirtmişlerdir. Bu gelişmeleri; internet üzerinden forumlara üyelikler, web siteleri ve EBA kanallarıyla var olan gelişmeleri ve kaynakları takip etmektedirler. Öğretmenlerin bu konuya ilişkin ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

K-1: *Mümkün olduğunca takip etmeye çalışıyorum. İlkokullarda gelişmeleri takip ediyorum. Farklı internet sitelerinde ya da haber sitelerinde onlardan takip ediyorum üyelik yoluyla. Kazanım testleri için genel olarak EBA'yı kullanıyorum. Daha sonra internetteki "Myİngilizcenet, İngilizcecin ve İngilizce Forumnet" gibi siteler, bunlar en çok kullandıklarım. Bunlar haricinde en çok kullandıklarım "Eğitimhane", bir kaç tane eski üyeliğim var, onlar devam ediyor, bir de Facebook'ta grup var öğretmenlerle ilgili, ona üyeyim.*

K-6: *Evet, EBA ile ilgili mesela. Büyük atılımlar yapıldı ama 1, 2 ve 3. sınıflara yönelik hiç bir şey yok. 4'lerde başlıyor. Hani bakanlık olarak düşünürsek, kaynaklar arttırılabilir. Yani evde takip edebildiğim kadar ediyorum, biraz daha araştırmaya yönelik çalışıyorum makale yazdığım için çok fazla. İngilizce videolara bakıyorum. Ya da kendimi geliştirme açısından web sitelerine bakıyorum. Yani sürekli makaleler okuyorum.*

K-13: *Elimden geldiğince takip etmeye çalışıyorum... İşte diğer arkadaşlara iletişim halindeydim internet üzerinden. Mesela ben "Demet Hoca" sitesine üyeyim, buraya geldiğimden beri çok takip etme gereği duymuyorum ama. "Myenglish" sitesi vardı, onu takip ediyordum. Bir forum daha vardı ismini hatırlayamadım şimdi. Buralardan kaynak alıyorum.*

K-14: *Ederim. Şimdi öncelikle Milli Eğitim Bakanlığının gelişmelerini izliyorum. Onun dışında da önümüze geliyor. Bilgisayarla, mobil uygulamayla ilgilenince zaten önümüze geliyor. Bir de ben ayrıca ilgileniyorum teknolojik gelişmelerle. İlkokullarda yansıtma cihazı, projeksiyon kullanılmaya başladığımdan itibaren ilköğretim okulundaydım ve hepsini*

o gün bu gündür kullanıyorum... Sanıyorum daha güzel şeyler olacak. Dersim adına teknolojik gelişmelerden memnunum.

4.2. Akıllı Tahta Kullanımını Öğrenme / Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu

Öğretmenlerin akıllı tahta kullanmayı nasıl öğrendiklerine ilişkin soruya, on dört öğretmenden on ikisi hizmet içi eğitim almadıklarını, iki öğretmen ise (K-1, K-9) eğitim aldıklarını belirtmiştir. Öğretmenler akıllı tahta kullanımının genel anlamda zor olmadığını; akıllı telefon ve tabletle benzer olduğu için zorluk yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu hizmet içi eğitimin sene başında verilmiş olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin ifadelerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

K-1: *Akıllı tahtayı kullanmayı geçen yıl okulumuza verilen bir seminerle öğrendik. Bilgisayar öğretmeninden öğrendik. Geçen sene de kurslarda falan kullandık bunları.*

K-2: *Bundan önce çalıştığım okulumda vardı. Orada sınıflarda vardı öyle kendi kendime öğrendim yani. Okulumuzda bu yıl başlandı kullanılmaya ama ben 5 yıl önce falan başladım. Yani dediğim gibi eski okulumda vardı orada kullanıyordum o yüzden aşınaydım. Hizmet içi eğitim almadım. Hatta ben almak istedim de denk getiremedim hizmet içi eğitim.*

K-4: *Kendim. Çok da zor bir şey yok. Akıllı tahtalarla ilgili online hizmet içi eğitimlere başvuru yaptım. Hatta ilk grup geçen hafta başlayan grupta başvurum reddedildi. Akıllı tahta kullanımı ile ilgili online eğitimler için başvuru yaptım bekliyorum.*

K-6: *Deneme yanılma yoluyla. Birçok kişi de öyle öğrendi zaten. Yok, hayır eğitim almadım. Şu an uzaktan eğitimler var da... Biraz geç oldu ama eğitim vermeleri. Başta eğitim verip daha sonra akıllı tahtayı bize kullanıracaklardı.*

K-9: *Akıllı tahtayı eğer bilgisayar kullanıyorsanız tablet kullanıyorsunuz. Çok basit yani, bir de ben Nazilli Anadolu Öğretmen lisesinde başladım kullanmaya; 5- 6 yıl önce ilk kullananlar bizdik, o zaman kurs aldık. Gayet güzel bir şekilde kullanıyorum yani. Ben hizmet içi eğitim aldım.*

4.3 Öğrenme-Öğretme Sürecinde Akıllı Tahta Kullanımı

4.3.1. Akıllı Tahta Kullanımına Hazırlanma

Akıllı tahta kullanımına ilişkin hazırlık ile ilgili soruya, öğretmenlerin hepsi evde hazırladıkları slayt, ses dosyası, şarkı, video gibi dosyaları harici belleğe yükleyip akıllı tahtada kullandıklarını belirtmişlerdir. Okullarda internete erişim sınırlı olduğu için evde dosyaları indirdiklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu akıllı tahtayı açtıkları sırada oluşan boşlukta gürültü oluştuğunu, ancak bunun büyük sorun yaratmadığını ifade etmişlerdir. Bir öğretmen (K-5) sınıflarında perde mevcut olmadığı için ışığın görüntüyü engellediğini, bunun da okulun sınırlı olanaklarından kaynaklandığını aktarmıştır. Öğretmenlerin ifadelerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

K-5: *Önce evde ön hazırlık yapıyorum. Yani burada hazır olsun diye vakit kaybı olmasın diye. Evde flaş belleğime yüklüyorum. Slaytlar yüklüyorum. Şarkılar yüklüyorum. Konu anlatımı onları gelip burada daha sonra bütün sınıflara tek tek yüklemeye çalışıyorum. “Morpa kampüs, Okulistik, İngilizcecin, Eltworkshop” gibi sitelerden yararlanıyorum. Bazı sınıflar çok güneş görüyor, bu çok sorun oluşturuyor ama yani biraz sınırlı imkanlar okulumuzda.*

K-7: *Konuya göre, öncelikle öğrencilere slaytlar hazırlıyorum. Mesela neyi öğreteceğim? Bunları slaytlar halinde hazırlıyorum. Öncelikle hem yazı hem görselin olduğunu daha sonra da ikinci slaytta yazıları kaldırıyorum. Onların çoğunun evde interneti yok. Onlar için de çok farklı oluyor. Yani çok zaman kazandırıyor öğrencilere. İnternet üzerinden kaynak buluyorum, forumlarda buluyorum. Facebook gruplarında buluyorum, EBA’da falan bazen olursa oralardan buluyorum. Şimdi ilkokulda olduğumuz için sınıflarımızda perdeler var. Yani ortaokul olsa belki biraz daha sorun olurdu ama ilkokulda perdeler daha düzenli. O yönden sıkıntımız olmuyor.*

K-13: *Konuyu isleyeceğim zaman önce onu belirlerim ve gösterilmesi gereken yerleri çocuklarla beraber işliyoruz. EBA, “Okulistik ve Morpa” sitelerine giriyorum ben daha çok başka bilmiyorum usta olmadığım için. Sınıfımızı gördünüz gayet güzel, benim sınıfım çok güneş görmüyor. Yani gürültü çocukların her zaman yaptıkları şey, akıllı tahta ile ilgisi yok. Zaten ilkokul öğrencilerinde kendi aralarında konuşma olayı çok.*

K-14: *Yani akıllı tahta için şuan dediğim gibi tabletler olmadığından yansıtma cihazı kullanır gibi tabi bazı video görselleri izlerken ışıkları kapatıyoruz. Benim sınıfım da müsait çok perde falan pencere istemiyor. Kendi hazırladığım materyaller bazen “Okulistik, Morpakampüs” gibi bakanlık onaylı siteler var, bunlar kullanılabilir zaten. EBA’dan da giriş yapılıyor. Ancak EBA’nın içinde henüz ilkokul İngilizce dersleri hazır değil. Ondan dolayı faydalanamıyoruz EBA dersten, 5. Sınıftan itibaren hazırlamışlar... Şimdi kaynak benim için bakanlık ders kitapları, alıştırma kitabı onları internet ortamında yine bakanlığın sitesinden indirip PDF formatında oradan kesip alarak sunumlar hazırlıyorum. Power point sunumları hazırlıyorum. Ses CD’leri de var. Yani kaynaklar bunlar, onun dışında bazen çocuklarla konumuzla ilgili internette bulabileceğimiz görseller var, yani Youtube’dan mesela, şimdi buradan giremiyoruz ama. Tabi kendim indiriyorum yaşlarına, seviyelerine, o üniteye uygun olanları. Örneğin hayvanlarla ilgili ünitemiz var, onlar hiç bir zaman göremeyecekleri İngiltere’deki hayvanat bahçesine bir video ile götürüyorum, oradan hayvanları 5-10 dakika izliyorlar, hem dinleniyorlar hem eğleniyorlar. Bazen alt yazılı animasyonlar izletiyorum.*

4.3.2. Akıllı Tahtanın Derste Kullanımı

Akıllı tahtayı dersin hangi aşamasında ve nasıl kullandıklarıyla ilgili on öğretmen (K-1, K-2, K-3, K-4, K-7, K-9, K-11, K-12, K-13, K-14) konu anlatımı (presentation) aşamasında kullandıklarını, öğretmenlerin tümü uygulama (practice) aşamasında kullandıklarını ve iki öğretmen de (K-2, K-12) dersin tüm aşamalarında kullandıklarını belirtmişlerdir. Bununla ilgili, konu anlatımı videoları, EBA üzerinden erişilen sitelerdeki aktiviteler, ünite sonundaki değerlendirme ve test sorularını kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bu konuya ilişkin ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

K-3: *Valla esasında presentation (konu anlatımı) kısmı diyeyim. Dil bilgisi yapılarını ilk önce ben anlatıyorum mutlaka. Öncelikle kendim anlattıktan sonra presentation bölümünde bulduğum kaynaklarda ya da o gün internette sıkıntı olmazsa “Morpa, Okulistik” gibi sitelerdeki konu anlatımını bir daha izletilerek ya da soru cevaplarını ya da görsellerini analiz ettirerek ikinci bir tekrar olmuş olsun istiyorum o şekilde, practice (uygulama) aşamasında da kullanıyorum.*

K-5: *Önce bir konuyu kendim anlatıyorum. İşliyorum. Çocuklar kavıyor, öğrenilecek bir kelime varsa öğreniyor. Daha sonra practice kısmında tercih ediyorum. Yani ilk basta kendim anlatmayı tercih ediyorum. Çocuklar da kullanıyorlar. Slaytlar videolar, eşleştirmeler bunlardan yararlanıyorum.*

K-8: *“Morpa” sitesi gibi siteleri kullanıyorum. Onlarda mesela tekrar tekrar açabiliyorsunuz. Sınıf içinde bütün kitap etkinliklerini yaptırıyorum. Konu ile ilgili alıştırmaları yaparken tercih ediyorum sıklıkla.*

K-12: *Yani dersin her aşamasında kullanıyorum diyebilirim. Yani ders anlatırken örnekleri yaparken konu ile alakalı çalışmaları yaparken ve konu testlerini yaparken; üç bölümde de yararlanıyorum.*

4.3.3.Akıllı Tahta Kullanım Sıklığı

Akıllı tahta kullanım sıklığı sorulduğunda, altı öğretmen (K-3, K-7, K-11, K-12, K-13, K-14) her derste, dört öğretmen (K-4, K-5, K-9, K-11) iki dersten birisinde, dört öğretmen (K-1, K-2, K-6, K-10) üç haftada bir kez, bir öğretmen de (K-8) çok nadir kullandığını belirtmiştir. Ders saatinin azlığı nedeniyle istedikleri kadar çok kullanamadıkların ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin ifadelerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

K-1: *Genellikle dersin giriş kısmında 3 haftalık bir ünite de 1 haftasında mutlaka kullanıyorum.*

K-4: *Her iki dersin birinde mutlaka kullanıyorum. Her sınıfta bir kez kullanıyorum.*

K-8: *Valla son zamanlarda hiç kullanmıyorum. İlk zamanlarda daha çok kullanıyordum.*

K-12: *Büyük bir sıklıkta. İki derste de. Kitabı hiç açmıyorum. Ses dosyası ile İngilizce öğretimi nerede kalmış. Onlar eski zamanda kaldı. Ses, görselle beraber kullanıldığı zaman daha etkili olur. Yani araştırmayla kanıtlanmış zaten.*

4.3.4. Akıllı Tahtanın Kullanılan Özellikleri

Akıllı tahtanın hangi özelliklerini kullandıkları sorusuna, bir öğretmen hariç (K-7) hiçbirisi özel kalemle yazı yazma özelliğini kullanmadıklarını, çünkü bunun pratik olmadığını belirtmiştir. Alt düzey iki okul hariç tüm okullarda sorunsuz bir şekilde internet bağlantısı mevcut ve internete bağlanma özelliği sorunsuz bir şekilde kullanılmaktadır. İki okulda ise kısmen internet bağlantısı olduğu için her sınıfta bağlantı sağlanamamaktadır. Öğretmenlerin

tümü akıllı tahtanın ses dosyası, ders kitabı ile ilgili görseller ve slayt gösterisi sunma özelliklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin hiçbirisi, teknik imkan olmaması nedeniyle akıllı tahtadan çıktı alıp dağıtma özelliğini kullanmamaktadır. Öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

K-4: *Yazı yazmayı kullanmıyorum. Çünkü bizde yazı yazma sıkıntılı, yazı yazma bence güzel değil. Dokunmatiği net değil. İnternete bağlanma, slayt gösterisi, film gösterme, ses dosyaları, ders kitabı ile görseller ve video gösterme özelliklerini kullanıyorum.*

K-5: *Video izletmeyi kullanıyorum, kalem kullanma işini beceremedim daha. Yazı özelliğini kullanmak bana biraz zor geliyor. Slaytları gösteriyorum. Bazen kısa filmler, kısa videolar gösteriyorum, ses dosyaları ve şarkılar dinletiyorum konu ile ilgili. Çıktı alamıyorum, herhangi bir yazıcıya bağlı değil.*

K-6: *İnternete bağlanmayı, ses dosyası, kısa videolar ve “Morpa” sitesini kullanıyorum. Oradaki görselleri kullanıyorum. Yazı yazma özeliğini kullanmıyorum.*

K-7: *Çıktı alma sansımız yok. Yazı yazma özelliğini kullanıyorum. Dinleme aktiviteleri için kullanıyorum. İnternet üzerinden sitelere bağlanırken kullanıyorum. Kısacası sıklıkla kullanıyorum diyebilirim.*

4.4 Akıllı Tahtanın Bir Öğretim Aracı Olarak Kullanımının Değerlendirilmesi

4.4.1. Akıllı Tahta Kullanımı İle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Öğretmenlere akıllı tahta ile ilgili karşılaştıkları sorunlar sorulduğunda, en sık karşılaşılan sorunları, internet bağlantısı, dokunmatik arızalanması, donma, program ve yazılımlar ile ilgili sorunlar olarak belirtmişlerdir. Buna ek olarak, öğretmenlerin hepsi sorun ortaya çıktığında teknik destek aldıklarını belirtmişlerdir. İki öğretmen (K-2, K-6) teknik desteğin yetersiz olduğunu, hızlı dönüş yapılmadığı için sorunların çözülmediğini ifade etmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerin görüşlerinden bazıları aşağıdadır:

K-2: *Valla şu anda zaten öyle bir sorunumuz var. Müdürümüz aramış servisi mesela bir sınıfta hiç açılmıyor akıllı tahta. Bazılarında tuşlarda sıkıntı oluyor. Yani böyle işlevsel bir sorun var, halledemiyoruz onları. Gelmemişler hala daha. O sınıflarda derste de çok sıkıntı oluyor.*

K-4: *Teknik destek evet alıyorum. Görevlendirme bir bilgisayar öğretmenimiz var sağ olsun oldukça yardımcı oluyor. Tabi kendimize ait sınıfımız olmadığı için farklı dersliklere giriyoruz. Bazı sınıflarda mesela teknik hatalarla karşılaşıyoruz. Onunla ilgili de teknik servisi çağırıyoruz. Çözülemeyecek problemlerle ilgili mesela dokunmatiginde arıza vardı birinin geldiler, hallettiler tamiratını yaptılar.*

K-8: *Tabi ki alıyoruz. Bilgisayar formatörlerimiz var, sağ olsun onlar ilgileniyorlar. Şu an internet olmadığı için sorun da ortada yok hani. Dokunmatik vs. sorun olmadı ama gözlemlediğim yok yani.*

K-11: *Teknik destek alabiliyorum gerek idarecimizden gerek formatör öğretmenimizden. Genelde bilgisayarımızda şimdiye kadar teknik sorun çıkmadı da sadece internet gelip gidebiliyor; ya da açamadığımız videolar olabiliyor, farklı programlarla açması istenebiliyor. O tip şeyler oluyor. Dokunmatığıyla ilgili bazen tozlandığında sorun olabiliyor.*

4.4.2. Akıllı Tahtanın Şimdiki Ders İşlenişine Etkisi

Akıllı tahtanın önceki derslere kıyasla, şimdiki ders işlenişine etkisi sorulduğunda, öğretmenlerin hepsi çok olumlu olduğunu, zaman kazandırdığını, pratik olduğunu, ilgi çekici ve eğlenceli ve motive edici olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuyla ilgili öğretmenlerin görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

K-1: *Çok olumlu diyebilirim. Okulumuzda etkili ve gayet faydalı bence kullanmasını bilene, faydasını sağlamak isteyenlere gerçekten çok faydalı, hem benim isimi kolaylaştırıyor, hem görseelliği artırıyor, hem de öğrencinin derse daha fazla motive olmasını sağlıyor. Ya klasik anlatım yapmaktansa çok daha iyi oluyor.*

K-9: *Valla çok etkili oldu, daha önce bir dizi gereksiz işle uğraşıyorduk. Zaman kaybı oluyordu, mesela flaş kartı hazırla bir şeyler ayarla, bazen olmuyordu bunlar. Benim için bir zaman kazanımı oldu, şimdi daha az çabayla daha çok şey yapabiliyoruz sınıfta. Bence daha güzel, akıllı tahtayı İngilizce öğretmenlerin hepsinin kullanması lazım kesinlikle.*

K-10: *Tabi ki, çok olumlu, şimdi yaş grubu olarak küçük oldukları için kaynaklar çok rahat ulaşılabilir, rahat bulunuyor. Zaten ilgilerini de çekiyor. Büyükler olsa çabuk sıkılıyor. Büyükler için görsel çok materyal yok internette, genellikle soru tarzında şeyler var. O yüzden görsellik açısından küçüklere hitap ediyor.*

4.4.3. Öğrenci Davranışları ve Tepkileri

Öğrencilerin tepkisi ve katılımına ilişkin, öğretmenlerin hepsi katılım ve tepkinin çok iyi olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Akıllı tahtanın ilgi çekici, eğlenceli olduğunu, bu sebeple öğrencilerin hevesle derse katıldıklarını düşünmektedirler. Sadece bir öğretmen (K-8), akıllı tahtanın çok ilgi çekmediğini, öğrencilerin kısa sürede sıkıldıklarını ifade etmiştir. Bu konuyla ilgili öğretmenlerin görüşlerinden bazıları aşağıdadır:

K-2: *Memnunlar yani, bir fotokopiden ya da bir kitaptan yapmaktansa oradaki alıştırmalar daha çok hoşlarına gidiyor. Ona dokunmak güzel geliyor çocuklara. Eşleştiriyorlar taşıyorlar sürüklüyorlar. Çok memnunlar. Sıkılanlar oluyor illa ki, öğrencisine göre değişiyor, dersle ilgisi olmayanlar sıkılıyor. Dediğim gibi bir fotokopiye oranla daha etkili.*

K-3: *Öğrenciler çok daha fazla katılıyorlar. Dediğim gibi tahtada anlattığım bir konudan ziyade akıllı tahta kullanarak işlediğimiz kısımlarda hem ilgileri fazla hem alakaları daha fazla. Derse katılımları da çok daha fazla özellikle o eğitim ile ilgili sitelerde cevaplamak için birbirleri ile yarışıyorlar. Demek ki, yeniçağ çocukları böyle, kendileri de daha çok hâkim oldukları için sınıf ortamında teknoloji kullanılması onların ilgilerini ve alakasını kesinlikle artırıyor.*

K-8: *Çocuklar için çok cazip değil yani. Bilgisayarla doğdukları için...Bir tek ses düzeyi bir süre dikkat çekiyor ama kısa bir süre. Katılan öğrenci her durumda katılıyor. Katılmayan öğrenci ne olursa olsun katılmıyor. Teknoloji her zaman iyidir ama doğru kullanırsak.*

K-14: *Gayet olumlu. Olumsuz bir tepki yok. Eskisi gibi tahtaya yazı yazalım, siz yazdırın biz deftere yazalım gibi şeyler gelmiyor, memnunar.*

4.4.4. Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öneriler

Akıllı tahta uygulaması ile ilgili, iki öğretmen (K-5, K-7) internet bağlantısı sorununun çözülmesi ve bakanlık tarafından yapılan erişim kısıtlamasının azaltılması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin tümü ilkokullarda İngilizce dersi olmasının çok iyi olduğunu, ancak haftalık iki ders saati yetersiz olduğu için akıllı tahta kullanımına yeterince vakit ayıramadıklarını, program yetiştirme telaşının ağır bastığını, bu yüzden ders saatlerinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak, bir öğretmen (K-7) ders kitaplarının akıllı tahta ile uyumlu olması gerektiğini dile getirmiştir. Son olarak, tüm öğretmenler öğretmenlere düzenli olarak hizmet içi eğitim verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuyla ilgili öğretmenlerin görüşlerinin bazıları aşağıdadır:

K-3: *Eminim ki, bir şekilde bunları uygulanacak hizmet içi eğitimle, ya da kendi bireysel çalışmamla eksik olduğum noktaları da tamamlayacağım düşüncesindeyim.*

K-5: *Okulumuzda internet bağlantısı sağlanırsa çok daha güzel olacak tahtanın kullanımı bence. Böyle çok eksik kalıyor, tam kapasiteli kullanamıyoruz akıllı tahtaları. Bağlanınca da sitelere erişim kısıtlamasıyla karşılaşıyoruz maalesef. Bunların ayarlanması lazım. Kısıtlama bir ölçüde doğru tabi ama bu kadarı kullanımı çok fazla engelliyor.*

K-7: *Bir kere akıllı tahta iyi bir şey, ama tek başına akıllı tahta da bir çözüm değil. Yani onun bir şekilde içinin doldurulması lazım, kitapların akıllı tahtaya uyumlu olması lazım. Yoksa kitabın PDF halinde akıllı tahtada olması bir anlam ifade etmiyor. Bir de bunun üzerinde yapılmış çalışmalar var. Bunu yeniden keşfetmeye gerek yok. Gerçekten bu şekilde olan uygulamalar var. Kitaplar var. Yayın evleri var. Sadece dinleme metni ile olmak zorunda değil. Zaten akıllı tahta kullanıyoruz. Yani kitabımızdaki o görseller canlandırılın, çocuk görsün onu. Yine akıllı tahtayı kullanıyorsak artık bazı şeylerin yasaklanmış olmaması lazım, hemen her şeye yasak site diyor bağlanırken. Ya sadece düşünün çocukların İngilizce öğrenmesi için tasarlanmış site o bile yasak; her şey yasak, akıllı tahta kendi başına iyi bir şey ama.*

4.5. Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öğretmenlerin Kendilerini Değerlendirmesi

Öğretmenlere akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini nasıl değerlendirdikleri sorulduğunda, yedi öğretmen (K-1, K-3, K-4, K-7, K-9, K-11, K-14) akıllı tahtayı etkin bir şekilde kullandıklarını, beş öğretmen (K-2, K-5, K-6, K-10, K-12) yeterli düzeyde kullanabildiklerini ancak geliştirmeleri gereken noktaların olduğunu, iki öğretmen de (K-8, K-13) çok iyi kullanamadıklarını ve kesinlikle hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Konu ile ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

K-2: *İyi diyebilirim yani. Ama yine de tabii ki eğitime ihtiyacım var. Ben çok eksikim olduğumu hala düşünüyorum. Yani mesela sadece akıllı tahta için de değil, bilgisayarda bir şeyler hazırlamada ve yaratmada da eksikliğimiz var. Bunlarla ilgili hiç hizmet içi eğitim göremiyorum. Yani bence teknolojik anlamda eğitim lazım. Akıllı tahta için kesinlikle şart. Yani ben kaç yıldır kullanmama rağmen birçok bilmediğim şey var. Bence daha güzel bir şekilde kullanacağız ama bilmiyoruz.*

K-4: *Ben az önce de söylediğim gibi, bir İngilizce öğretmeni olarak en çok bence İngilizce öğretmenleri kullanıyor. Ben kendim de aktif bir biçimde kullandığımı düşünüyorum yani, hatta pek çok fark edilmeyen hatayı bile bile ben görüyorum yani sınıflarda dolaştıkça. En etkili şekilde kullanıyorum.*

K-8: *Yani çok iyi bir kullanıcı değilim, etkin kullanamıyorum çok. Hizmet içi eğitim alma gereği duyuyorum.*

K-9: *Valla sıkıntı olmuyor, ben kullanabiliyorum. Daha önce de kullandığımdan zaten bir sıkıntı yok, şu ana kadar bir sıkıntı yaşamadım. Gerekenleri yapabiliyorum yani. Bir sıkıntı yok.*

K-14: *İyi olduğumu düşünüyorum. Ama dediğim gibi EBA sınıf yönetimi sistemine geçilince asıl daha iyi olacak. Oradaki performansımız ne olur şimdiden bilemiyorum tabii.*

5. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

İlkokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini nasıl değerlendirdiğini incelemeye yönelik yapılan bu çalışmada, İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin kendilerini olumlu değerlendirdikleri ve mümkün olduğunca etkin bir şekilde kullanmaya çalıştıkları dikkat çekmektedir. Görüşmeye katılan öğretmenlerin hepsi eğitim teknolojilerindeki gelişmeleri takip etmekte, bu da doğal bir sonuç olarak akıllı tahta kullanımına ilgili ve istekli olduklarını göstermektedir. Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımında genel anlamda zorlanmadıkları; akıllı telefon ve tabletle benzer olduğu için zorluk yaşamadıkları görülmektedir. Bu çalışmada, ayrıca en sık karşılaşılan sorunların, internet bağlantısı, dokunmatik arızalanması, donma, program ve yazılımlar ile ilgili sorunlar olarak olduğu, öğretmenlerin sorun durumunda teknik destek aldıkları, ancak bu desteğin geç ya da yetersiz olduğu görülmektedir. Akıllı tahta kullanımına ilişkin hazırlık ile ilgili öğretmenlerin hepsinin evde hazırladıkları slayt, ses dosyası, şarkı, video gibi dosyaları harici belleğe yükleyip akıllı tahtada kullandıkları, bunun sebebinin de okullarda internete erişimin sınırlı olmasından kaynaklandığı dikkat çekmektedir. Öğretmenler, akıllı tahtayı konu anlatımı aşamasında ve uygulama (practice) aşamasında kullandıklarını belirtmişler ve bununla ilgili, konu anlatımı videoları, EBA üzerinden erişilen sitelerdeki aktiviteler, ünite sonundaki değerlendirme ve test sorularını kullandıklarını belirtmişlerdir. Akıllı tahta kullanım sıklığına gelince, çoğu öğretmenin oldukça sık ya da her ders kullanmakta olduğu, ancak ders saatinin azlığı nedeniyle istedikleri kadar çok kullanmadıkları görülmektedir. Akıllı tahtanın öğrenciler açısından ilgi çekici, eğlenceli olduğu ve dersleri olumlu şekilde etkilediği açık bir şekilde görülmektedir. Öğretmenlerin çoğunun, akıllı tahtanın ses dosyası, ders kitabı ile ilgili görseller ve slayt gösterisi sunma özelliklerini kullandıklarını, ancak hiçbirisinin çıktı alıp dağıtma özelliğini kullanmadığı göze çarpmaktadır. Akıllı tahta ile işlenen derslerin önceki derslere kıyasla

öğretmenler tarafından çok olumlu olduğu, zaman kazandırdığı, pratik olduğu, eğlenceli ve motive edici olduğu görülmektedir. Öğretmenler internet bağlantısı sorununun çözülmesi ve bakanlık tarafından yapılan erişim kısıtlamasının azaltılması gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca, haftalık iki saat İngilizce dersinin yetersiz olduğu için akıllı tahta kullanımına yeterince vakit ayıramadıkları, bu yüzden ders saatlerinin arttırılması gerektiği; bunlara ek olarak, ders kitaplarının akıllı tahta ile uyumlu olması gerektiği ve öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi ve bunun düzenli bir şekilde yapılması gerektiği önerileri ön plana çıkmaktadır. İngilizce öğretmenlerinin akıllı tahta kullanma düzeyleri ile çalıştıkları okulların sosyo-ekonomik düzeyleri (alt-orta-üst düzey) arasında bir ilişki olmadığı, öğretmenlerin tecrübe ve donanımları doğrultusunda akıllı tahtayı olabildiğince aktif bir şekilde kullanmaya çalıştıkları dikkat çekmektedir. Bu da, akıllı tahta uygulamasının fırsat eşitliği yaratarak, okullar arası düzey farklılıklarını teknik anlamda en az düzeye indirgeyen bir uygulama olduğunu gösteren olumlu bir bulgu ve gelişme olarak kaydedilebilir. Araştırmanın sonuçlarının, akıllı tahta kullanımı ve kullanım sırasında karşılaşılan sorunlar bakımından, alanyazındaki birçok araştırmayla benzer olduğu görülmektedir (Ateş, 2010; Yorgancı ve Terzioğlu, 2013; Yıldızhan, 2013; Kennewell ve Morgan, 2003; Anatürk, 2014; Elaziz, 2008; Saruhan, 2015; Şen, 2013; Tataroğlu, 2009). Elde edilen bu sonuçlara dayanarak, okullardaki internet erişim sorununun çözülmesi, sitelere erişim engelinin belirli kriterlere göre azaltılması, öğretmenlere yönelik, akıllı tahta kullanımı ile ilgili yenilik ve gelişmeleri bildirmek için düzenli hizmet içi eğitimler düzenlenmesi ve İngilizce dersleri için akıllı tahta ile uyumlu kitaplar tasarlanması gerektiği önerilmektedir. Bu çalışmada akıllı tahta ile ilgili ele alınan boyutlar yeniden uyarlanarak, akıllı tahtanın öğrenciler açısından değerlendirmesine yönelik öğrenci görüşü alınmak amacı ile yeni çalışmalar yapılabilir. Böylelikle, akıllı tahta uygulamasının işlevselliği iki açıdan da ele alınmış ve ortaya çıkarılmış olacaktır.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, T., GÜRBULAK, N., & SARIÇAYIR, H. (2011). Akıllı Tahtalar ve Öğretim Uygulamaları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 457- 471
- AL-SALEEM, A.(2012): The Interactive Whiteboard in English as a Foreign Language (EFL) Classroom, *European Scientific Journal*, 3(8),129-132.
- ANATÜRK, C. (2014). *High School Science Teachers 'Beliefs and Attitudes Towards the Use of Interactive Whiteboards in Education*. Doktora Tezi, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- ASHFIELD, J. & WOOD, R. (2008). The Use of the Interactive Whiteboard for Creative Teaching and Learning in Literacy and Mathematics: A Case Study. *British Journal of Educational Technology*, 39(1), 84-96.
- ATEŞ, M. (2010). Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0 (22), 409-427.
- ELAZİZ, M. F. (2008). *Attitudes of Students and Teachers Towards the Use of Interactive Whiteboards in EFL Classrooms*. Doktora Tezi, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- GÉRARD, F., WIDENER, J. (1999). A SMARTer Way to Teach Foreign Language: The SMART Board Interactive Whiteboard as a Language Learning Tool. <http://edcompass.smarttech.com/en/learning/research/SBforeignlanguageclass.pdf>. (Erişim Tarihi: 25.05.2017).
- KENNEWELL, S., MORGAN, A. (2003). Student Teachers' Experiences and Attitudes towards Using Interactive Whiteboards in the Teaching and Learning of Young Children. *Proceeding CRPIT '03*, (34), 65-69. <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=1082070>. (Erişim Tarihi: 29.05.2017).
- KENT, P. (2004). "Smartboards: Interactive Whiteboards in Classrooms". https://www.researchgate.net/profile/Peter_Kent5/publication/228873593_Smartboards_Interactive_whiteboards_in_classrooms/links/544ac60b0cf2d6347f403be3.pdf. (Erişim Tarihi: 28.05.2017).
- MEB (2016). Eğitimde Fatih Projesi Resmi Web Sayfası. Milli Eğitim Bakanlığı. <http://www.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 29.05.2017).
- MİLES, M. B., & HUBERMAN, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: A Sourcebook*. Beverly Hills: Sage Publications
- SARUHAN, S. (2015). *Müzik Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
- ŞEN, M. (2013). *İngilizce Öğretiminde Akıllı Tahta Kullanımının İlkokul Öğrencilerinin Başarısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- TATAROĞLU, B. (2009). *Matematik Öğretiminde Akıllı Tahta Kullanımınının 10. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarıları, Matematik Dersine Karşı Tutumları ve Öz-Yeterlik Düzeylerine Etkileri*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- TÜREL, Y. K. (2010). Developing Teachers' Utilization of Interactive Whiteboards. In D. Gibson & B. Dodge (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2010*. Chesapeake, VA: AACE.
- TÜREL, Y. K. (2012). Öğretmenlerin Akıllı Tahta Kullanımına Yönelik Olumsuz Tutumları: Problemler ve İhtiyaçlar. *İlköğretim Online*, 11(2), 423-439.
- YILDIRIM A. & ŞİMŞEK, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin
- YILDIZ, C., & TÜFEKÇİ, A. (2012). Sınıf İçi Uygulamalarda Akıllı Tahta Kullanılabilirliği Üzerine Bir Çalışma. *Journal of Engineering and Natural Sciences Sigma*, (30), 381-391.

- YILDIZHAN, Y. H. (2013). Temel Eğitimde Akıllı Tahtanın Matematik Başarısına Etkisi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, (5), 110-121.
- YİN, R.K., (1984). *Case Study Research: Design and Methods*. Beverly Hills, Calif: Sage Publications.
- YORGANCI S., & TERZİOĞLU, Ö. (2013). Matematik Öğretiminde Akıllı Tahta Kullanımının Başarıya ve Matematiğe Karşı Tutuma Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 919-930.